1. ukázka

Hugh Howey: Silo

Bernard sledoval čištění z kavárny, zatímco si jeho technici sbírali věci v Peterově kanceláři. Byl zvyklý dívat se na tato představení sám – jeho technici se k němu připojovali jenom zřídkakdy. Vynesli své nádobíčko z kanceláře a zamířili přímo ke schodišti. Bernard se občas zastyděl za to, jaké pověry a strach pěstoval i mezi svými lidmi.

Nad úroveň země se vynořil nejprve vrchol přilby a potom celý lesklý přízrak Julietty Nicholsové. Potácela se po rampě nahoru, pohyby toporné a nejisté. Bernard se podíval na hodiny na stěně a sáhl po kelímku šťávy. Uvelebil se, aby se podíval, jestli dokáže změřit reakci dalšího čističe na to, co vidí: svět svěží, zářivý a čistý, plný bujného života, tráva vlnící se v čerstvém větru, lákající blyštivá akropole za kopci.

Už byl svědkem nějakých deseti čištění a vždycky ho potěšila ta první pirueta, kterou v novém prostředí provedli. Viděl, jak muži, kteří za sebou zanechali rodiny, tančí před kamerami a snaží se pantomimicky zprostředkovat všechen ten falešný půvab zobrazený na obrazovkách průzorů, ale marně, bez obecenstva. Viděl lidi bláznivě chňapající po prolétajících ptácích, protože si je pletli s hmyzem nacházejícím se mnohem blíž jejich tvářím. Jeden čistič dokonce seběhl po rampě a nejspíš bušil na dveře, jako by chtěl něco dát vědět, než se konečně pustil do čištění. Co byly všechny tyto různé reakce jiného než pyšná připomínka systému, který funguje? Bez ohledu na psychologický profil každého jedince je pohled na všechny tyto falešné naděje nakonec dohnal k tomu, aby udělali to, co podle svých ujištění udělat nehodlali.

Možná proto starostka Jahnsová nikdy nesnesla přihlížet. Neměla tušení, co čističi vidí, jaké mají pocity, na co reagují. Se svým slabým žaludkem přicházela další den ráno, aby se podívala na východ slunce a po svém truchlila a ostatní lidé ze sila jí k tomu ponechávali určitý prostor. Kdežto Bernard zbožňoval tu proměnu, ten klam, který on a jeho předchůdci vyšperkovali k dokonalosti. Usmál se, znovu se napil šťávy a pozoroval, jak se tahle Juliette potácí kolem a přichází ke svým oklamaným smyslům. Na objektivech kamer bylo jenom sotva znatelné zamžení, které ani nestálo za vydrhnutí, ale on na základě zkušeností s dvojím čištěním z minulosti věděl, že to Juliette stejně udělá. Ještě se nenašel nikdo, kdo by to neudělal.

Znovu se napil a otočil se ke kanceláři šerifa, aby se podíval, jestli Peter sebral odvahu, aby se přišel podívat, ale dveře byly přivřené na škvírku. Bernard do toho chlapce vkládal velké naděje. Dnes šerif, jednoho dne možná starosta. Bernard sice může tu funkci nějaký čas zastávat, možná jedno nebo dvě volební období, ale věděl, že patří na úsek IT, že tohle není práce pro něj. Nebo spíš že je mnohem obtížnější najít náhradu, která by se ujala jeho druhých povinností.

Odvrátil se od Peterovy kanceláře zpět k výhledu ven… a málem svůj papírový kelímek se šťávou upustil.

Stříbrná postava Julietty Nicholsové se už plahočila po svahu na kopec. Závoj špíny z objektivů nezmizel.

Bernard vyskočil, až překotil židli, a doklopýtal k obrazovce, jako by ji snad mohl pronásledovat.

A potom ohromeně pozoroval, jak si Juliette vyšlapuje tou temnou úžlabinou a na chvilku se zastavuje u nehybných postav dvou jiných čističů. Bernard se znovu podíval na hodiny. Každou chvilku. Každou chviličku. Zhroutí se a začne šátrat po přilbě. Bude se převalovat v sypké hlíně, kopat kolem sebe, až se bude zvedat oblak prachu, a bude klouzat po svahu dolů, dokud navěky neznehybní.

Ale vteřiny utíkaly a Juliette také. Nechala oba mrtvé čističe za sebou, nohy ji stále pevně nesly vzhůru a vytrvalý krok ji vedl až na hřeben kopce, kde se zastavila, zadívala se na kdovíco, a ač to bylo neuvěřitelné, zmizela z dohledu.

* * *

Bernard s rukou ulepenou od šťávy utíkal po schodech dolů.

Držel zmačkaný papírový kelímek v ruce přes tři patra, než dohonil své techniky a hodil jim jej na záda. Kulička odpadu se odrazila a zřítila se do prostoru, odsouzená k tomu, aby skončila na některém odpočívadle kdesi hluboko pod nimi. Bernard zmateným mužům vynadal a utíkal dál, nebezpečně blízek tomu, aby klopýtl o vlastní nohy. O deset pater níž se málem srazil s prvními zvědavci vystupujícími nahoru v naději, že se podívají na druhý ostrý východ slunce za poslední týdny.

1. Přečtěte si ukázky.
2. Jak se říká kompozici, která zobrazuje děj z pohledu více postav? _____
3. Jak se projevuje vypravěč? _____
4. Propoj jména postav s ukázkou, ve které děj vidíme jejíma očima:

Juliette **Bernard**

5. Kde se odehrává ukázka číslo jedna: _____
6. Popiš charakter Bernarda:

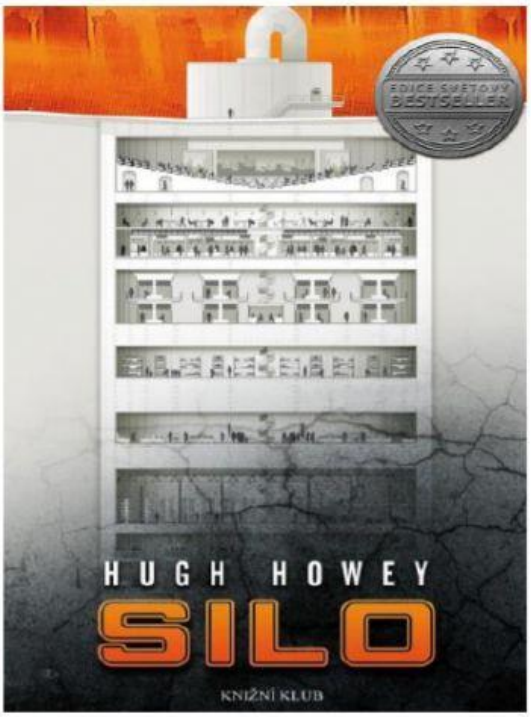

LIVEWORKSHEETS

2. ukázka

Když Juliette došla na vrchol rampy, hlava se jí vynořila do lži, do velkolepé a nádherné nepravdy. Kopce pokrývala zelená tráva jako nově položený koberec. Nebe bylo opojně modré, mraky vybělené jako přepychové plátno, vzduch tečkovaný poletujícími tvory.

Otočila se na místě a hltala pohledem ten efektní padělek. Připadala si, jako by se ocitla v knize ze svého mládí, v knize, kde zvířata mluvila, děti létaly a nikde nebyl k vidění ani kousek šedi.

Přestože věděla, že to není skutečnost, že se dívá skrz podfuk velký osm krát dva palce, pokušení *věřit* tomu bylo neodolatelné. Chtěla uvěřit. Chtěla zapomenout, co ví o záludném programu úseku IT, zapomenout všechno, o čem mluvila s Walkerem, a místo toho padnout do měkké trávy, jež tam není, točit se dokola se vším tím životem, který neexistuje, strhat ze sebe ten směšný oblek a s výskáním se rozběhnout po lživé krajině.

Podívala se na své ruce. Svírala je a otevírala, jak jí to jen tlusté rukavice dovolily. Tohle je její rakev. Myšlenky se jí všemožně rozbíhaly, jak se snažila vzpomenout si, co je skutečné a co je falešná naděje nanesená na povrch skutečnosti úsekem informačních technologií a průhledem přilby. Obloha není skutečná. Tráva není skutečná. Její *smrt* je skutečná. Ten ošklivý svět, který znala odjakživa, je skutečný. A potom, jenom na chvilku, si vzpomněla, že má něco udělat. Má čistit.

Otočila se a podívala se na věž se senzory. Viděla ji poprvé. Byl to pevný blok oceli a betonu se zrezavělým a důlky posetým žebříkem na jedné straně. Boule senzorových pouzder vyrůstaly ze stěn vížky jako bradavice. Juliette zvedla ruku k hrudi, vzala za jeden čisticí hadřík a utrhla jej. Vzkaz od Walkera jí stále probíhal hlavou. *Žádný strach.*

Uchopila pevně hrubý vlněný čtverec a přetřela jím rukáv obleku.

Žáruvzdorná páska se neodloupla, neodprýskla ve vločkách jako ten šmejd, který kdysi uzmula úseku IT, jako páska vyrobená tak, aby nic nevydržela. Tohle byl ten druh žáruvzdorné pásky, se kterým byla Juliette zvyklá pracovat, model z mechanického úseku.

V Zásobování jsou dobří, stálo ve Walkerově vzkazu. To mluvil o *lidech* ze zásobovacího úseku. Po těch rocích, kdy pomáhali Juliettě sehnat náhradní díly, když je nejvíc potřebovala, pro ni udělali něco výjimečného. Zatímco ona na cestě k vypovězení trávila tři dny výstupem po schodech a tři noci ve třech různých celách, oni nahradili materiál určený pro IT materiálem z mechanického úseku. Vyřídili objednávku dílů tím nejprohnanějším způsobem a musel je k tomu ponouknout Walker. Úsek IT tedy pro jednou zcela nevědomky vyrobil oblek určený k tomu, aby *vydržel*, nikoliv aby se rozpadl.

Juliette se usmála. Její smrt, třebaže jistá, se odkládá. Dlouze se zadívala do kamer, povolila prsty a upustila vlněný hadřík do falešné trávy. Obrátila se k nejbližšímu kopci a ze všech sil se snažila ignorovat nepravé barvy a vrstvy života promítané přes to, co se kolem ní skutečně nacházelo. Místo aby se poddávala euforii, sledovala dopady svých bot na udusanou zemi, všímala si zuřivého větru cloumajícího ochranným oděvem, naslouchala jemnému šumění zrnek písku narážejících ze všech stran do přilby. Kolem ní se rozprostíral strašlivý svět, jehož si dokázala být matně vědoma, když se dostatečně usilovně soustředila, svět, který znala, ale který už neviděla.

Vydala se po strmém svahu zhruba směrem k třpytivému velkoměstu na obzoru. Nemyslela na to, že by se tam dostala. Jediné, co chtěla, bylo zemřít za hřebenem, aby se nikdo nemusel dívat, jak práchniví, aby se lovec hvězd Lukas nebál chodit za soumraku nahoru ze strachu, že uvidí její nehybnou postavu.

A náhle měla dobrý pocit jenom z toho, že jde, že má nějaký cíl. Vytratí se z dohledu. To je rozumnější cíl než to falešné město, o němž ví, že se rozpadá.

Ve svahu Juliette narazila na dvojici velkých balvanů. Teprve když se jim vyhýbala, uvědomila si, kde je, že se držela nejschůdnější cesty v úžlabí dvou protínajících se svahů a že zde leží ta nejpříšernější lež ze všech.

1. V ukázce 2 označ místo, které je v ukázce 1 označováno jako ***pirueta.***
2. Jaký význam v knize nejspíše má ***čištění?***

3. Materiál od zásobování určený IT oddělení je: _____
4. Na základě informací v textu obou ukázek rozhodni o pravdivosti následujících tvrzení:

- ***Juliette se rozhodne zmizet směrem k třpytivému velkoměstu.*** pravda nepravda
- ***Bernard je vedoucím mechanického oddělení, který touží po funkci starosty:*** pravda nepravda
- ***Juliette nevěří, že svět, v který přes helmu vidí je skutečný.*** pravda nepravda
- ***Když se Bernard obrát zpět k výhledu, upustil svůj kelímek s pitím a polil se.*** pravda nepravda

LIVEWORKSHEETS